

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 12.3.2021
JOIN(2021) 5 final

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**Ειδική Διοικητική Περιοχή Μακάο:
Ετήσια έκθεση 2020**

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΚΑΟ:

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2020

Συνοπτική παρουσίαση

Μετά τη μεταβίβαση της κυριαρχίας του Μακάο στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας το 1999, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της παρακολουθούν στενά τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ειδική Διοικητική Περιοχή (ΕΔΠ) Μακάο, σύμφωνα με την αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα». Η ΕΕ υποστηρίζει την αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα» και την εφαρμογή της, και η παρούσα ετήσια έκθεση σχετικά με τις εξελίξεις στο Μακάο εκδίδεται σύμφωνα με τη δέσμευση την οποία ανέλαβε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 1997.

Το 2020 η αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα» εξακολούθησε να εφαρμόζεται όπως προβλέπεται στον θεμελιώδη νόμο του Μακάο.

Τα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες των πολιτών του Μακάο εξακολούθησαν σε γενικές γραμμές να γίνονται σεβαστά, όπως και το κράτος δικαίου, στο πλαίσιο της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα». Τα μέσα ενημέρωσης του Μακάο συνέχισαν να εκφράζουν ευρύ φάσμα απόψεων, παρότι υπήρξαν ανησυχίες για αύξηση της αυτολογοκρισίας.

Παρ' όλο που ο θεμελιώδης νόμος και άλλες νομοθετικές πράξεις δεν προβλέπουν τη δυνατότητα καθιέρωσης της καθολικής ψηφοφορίας, η ΕΕ ενθαρρύνει τις αρχές του Μακάο να προωθήσουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στις εκλογές για τη θέση του Ανώτατου Διοικητή και για τη Νομοθετική Συνέλευση.

Στο οικονομικό μέτωπο, η κυβέρνηση έλαβε αποτελεσματικά μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της νόσου COVID-19, αλλά η οικονομία της ΕΔΠ επλήγη σε μεγάλο βαθμό από την πανδημία και το ΑΕΠ μειώθηκε κατακόρυφα. Αυτό εξηγείται σε μεγάλο βαθμό από το γεγονός ότι, παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης να διαφοροποιήσει την οικονομία του Μακάο, αυτή εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα τυχερά παιχνίδια και τον τουρισμό. Ως συνέπεια των ταξιδιωτικών περιορισμών, ο αριθμός τουριστών που επισκέφθηκαν την ΕΔΠ κατά τη διάρκεια του έτους ήταν ο μικρότερος στην ιστορία.

Σημειώθηκαν ορισμένα νομοθετικά βήματα προόδου σε σημαντικά κοινωνικά ζητήματα, όπως οι κατώτατοι μισθοί, η άδεια μητρότητας και πατρότητας και η νομοθεσία που διέπει τα γραφεία εύρεσης εργασίας.

Μολονότι η κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή μέτρα στήριξης για τον πληθυσμό και τις επιχειρήσεις, και η αγορά εργασίας κατέγραφε ικανοποιητική πορεία, η οικονομική ανάκαμψη στην ΕΔΠ θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό των Κινέζων τουριστών που θα επιστρέψουν στο Μακάο από την ηπειρωτική Κίνα και το πότε θα συμβεί αυτό. Μακροπρόθεσμα, η οικονομική διαφοροποίηση και η περιφερειακή ολοκλήρωση παραμένουν οι βασικές στρατηγικές.

I. Πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις

Δεν σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στα υψηλότερα κλιμάκια της κυβέρνησης του Μακάο κατά τη διάρκεια του έτους.

Η εθνική ασφάλεια παρέμεινε εξέχον ζήτημα στη ρητορική της κυβέρνησης του Μακάο, καθώς η κεντρική κυβέρνηση ενθάρρυνε την προσαρμογή των νομικών μηχανισμών και των μηχανισμών επιβολής για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας. Τον Οκτώβριο η Δικαστική Αστυνομία συγκρότησε νέα μονάδα εθνικής ασφάλειας, η οποία αποτελείται από υπηρεσία πληροφοριών, υπηρεσία διερεύνησης εγκλημάτων, υπηρεσία επιχειρησιακής υποστήριξης, υπηρεσία γενικών υποθέσεων, υπηρεσία προειδοποίησης και έρευνας για εγκλήματα τρομοκρατίας και υπηρεσία για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Στις 16 Νοεμβρίου ο Ανώτατος Διοικητής δήλωσε στο πολιτικό του διάγγελμα ότι η κυβέρνηση θα συντάξει νόμο για την προστασία των εμπιστευτικών εγγράφων και θα καταρτίσει σχέδιο στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς οι απροσδιόριστες νέες διαδικασίες στο πλαίσιο του νόμου περί εθνικής ασφάλειας. Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν ενδείξεις για σχέδια υιοθέτησης της προσέγγισης του Χονγκ Κονγκ όσον αφορά τη θέσπιση μηχανισμού επιβολής της ηπειρωτικής νομοθεσίας στην ΕΔΠ Μακάο.

Ο Ανώτατος Διοικητής δρομολόγησε σειρά μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση. Εξήγγειλε σχέδια για την αναδιάρθρωση μιας πρώτης ομάδας κυβερνητικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της συγχώνευσης του Γραφείου Εκπαίδευσης και Νεολαίας και του Γραφείου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η κυβέρνηση δεσμεύτηκε να ενισχύσει την ψηφιακή διακυβέρνηση και να βελτιώσει τον μηχανισμό πρόσληψης δημόσιων υπαλλήλων.

Η κυβέρνηση έλαβε μέτρα για την ενίσχυση της προστασίας των εργασιακών δικαιωμάτων. Η Νομοθετική Συνέλευση θέσπισε νόμο για τον κατώτατο μισθό των εργαζομένων στις 16 Απριλίου, ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Νοεμβρίου και αποτελεί τον πρώτο ολοκληρωμένο νόμο για τον κατώτατο μισθό στο Μακάο. Ο νόμος ορίζει ότι οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα —εκτός των οικιακών βοηθών και των εργαζομένων με αναπηρία— πρέπει να λαμβάνουν νόμιμο κατώτατο μισθό 32 MOP την ώρα. Ο κατώτατος μισθός θα επανεξετάζεται ανά διετία, ενώ η κυβέρνηση δήλωσε επίσης ότι θα καλύπτει τυχόν ελλείψεις στους μισθούς που χορηγούνται στα άτομα με αναπηρία.

Ο Ανώτατος Διοικητής ανέφερε ότι η κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθεσία σχετικά με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, μετά την επανειλημμένη απόρριψη των μέτρων που έχουν προτείνει οι φιλοδημοκρατικοί νομοθέτες.

Στις 4 Σεπτεμβρίου θεσπίστηκε νέος νόμος για τη ρύθμιση των γραφείων εύρεσης εργασίας, ο οποίος θα τεθεί σε ισχύ τον Μάρτιο του 2021. Ο νόμος αποσκοπεί στην προστασία τόσο των υποψήφιων εργαζομένων όσο και των εργοδοτών, με ιδιαίτερη έμφαση σε όσους έρχονται για εργασία από το εξωτερικό. Για παράδειγμα, η προμήθεια που χρεώνεται στους υποψήφιους εργαζομένους δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ήμισυ του βασικού μισθού του πρώτου μήνα, όπως αναφέρεται στη σύμβαση εργασίας τους.

Η νόμιμη άδεια μητρότητας αυξήθηκε το 2020 από 56 σε 70 ημέρες. Οι νέες νομικές διατάξεις θεσπίζουν επίσης πέντε ημέρες άδειας πατρότητας, έναντι των δύο ημερών άδειας

άνευ αποδοχών που ίσχυαν προηγουμένως. Ωστόσο, οι διατάξεις του Μακάο για την άδεια μητρότητας και πατρότητας παραμένουν φειδωλές σε σχέση με τα παγκόσμια πρότυπα.

Τον Αύγουστο άρχισε να ισχύει νέο καθεστώς κοινωνικής στέγασης, το οποίο έχει βοηθήσει περισσότερα από 2 200 νοικοκυριά που την δικαιούνται να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσής τους. Με την τροποποίηση του νόμου περί οικονομικής στέγης, προσαρμόστηκε η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για το καθεστώς απόκτησης κατοικίας και θεσπίστηκε νέο καθεστώς μεταπώλησης. Προβλέπονται, επίσης, πρόσθετες επιδοτούμενες κατοικίες.

Η κυβέρνηση της ΕΔΠ Μακάο έλαβε άμεσα και αποφασιστικά μέτρα για τον έλεγχο της εξάπλωσης της νόσου COVID-19, μεταξύ άλλων διατάσσοντας τα καζίνο να αναστείλουν τις δραστηριότητές τους για δύο εβδομάδες τον Φεβρουάριο και θεσπίζοντας προστατευτικά μέτρα για την επανέναρξη των δραστηριοτήτων. Πάνω από 20 εκατομμύρια μάσκες προσώπου τέθηκαν στη διάθεση του κοινού σε προσιτές τιμές στο πλαίσιο κρατικού προγράμματος. Οι κανόνες εισόδου στο Μακάο προσαρμόστηκαν ώστε να αποτραπεί η εισαγωγή κρουσμάτων κατά τις πρώτες ημέρες της πανδημίας, καθώς η είσοδος μη κατοίκων του Μακάο από υπερπόντιους προορισμούς έχει απαγορευτεί από τις 25 Μαρτίου. Στις 4 Φεβρουαρίου ανεστάλησαν οι υπηρεσίες πορθμείων μεταξύ Χονγκ Κονγκ και Μακάο· στις 5 Απριλίου οι μεταφορές με λεωφορεία μεταξύ Μακάο και Χονγκ Κονγκ ανεστάλησαν μέχρι νεωτέρας.

Οι αρχές της ηπειρωτικής Κίνας άρχισαν ξανά να εκδίδουν θεωρήσεις στους κατοίκους τους για επισκέψεις στο Μακάο για λόγους αναψυχής από τον Αύγουστο. Συνολικά, η έξαρση της νόσου COVID-19 επέφερε 46 επιβεβαιωμένα κρούσματα και κανέναν θάνατο.

Τον Οκτώβριο, σε ομιλία που εκφώνησε κατά την τελετή έναρξης του δικαστικού έτους 2020/2021, ο πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου του Μακάο αναφέρθηκε στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το νομικό σύστημα της ΕΔΠ. Τόνισε τη συνεχιζόμενη επιρροή του πορτογαλικού συστήματος στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα», εκφράζοντας παράλληλα την άποψη ότι το Μακάο και η Πορτογαλία έχουν διαφορετικά δεοντολογικά πρότυπα, ηθικές αξίες, έθιμα και πολιτισμό.

Η κυβέρνηση συνεχίζει να εγκαθιστά μεγάλο αριθμό καμερών παρακολούθησης, καθώς μέχρι το 2028 αναμένεται να έχουν τεθεί σε λειτουργία 4 200 κάμερες, σύμφωνα με επίσημα σχέδια. Οι αρχές υποστηρίζουν ότι η παρακολούθηση αυτή είναι δικαιολογημένη διότι υποστηρίζει την καταπολέμηση του εγκλήματος.

Δικαιώματα, ελευθερίες και ισότητα ευκαιριών

Τα δικαιώματα, οι θεμελιώδεις ελευθερίες και το κράτος δικαίου έγιναν κατά γενικό κανόνα σεβαστά στον βαθμό που κατοχυρώνονται στον θεμελιώδη νόμο του Μακάο και σύμφωνα με την αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα».

Εξακολουθούν να μην υπάρχουν πρωτοβουλίες για τη συγκρότηση ανεξάρτητου φορέα για τα ανθρώπινα δικαιώματα σύμφωνα με τη σύσταση που διατυπώθηκε από την επιτροπή του ΟΗΕ κατά των βασανιστηρίων τον Δεκέμβριο του 2015.

Η ελευθερία του Τύπου έγινε γενικά σεβαστή, παρότι η αυτολογοκρισία αποτελεί χαρακτηριστικό του τοπίου των μέσων ενημέρωσης. Στις 18 Μαρτίου η Ένωση Πορτογαλικού και Αγγλικού Τύπου του Μακάο (AIPIM) εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία εξέφραζε την ανησυχία της για τη συμπερίληψη του Μακάο και του Χονγκ Κονγκ στην απόφαση της κεντρικής κυβέρνησης να απαγορεύσει σε Αμερικανούς δημοσιογράφους από τρία αμερικανικά μέσα ενημέρωσης να εργαστούν στην Κίνα. Στην ανακοίνωση της AIPIM εκφράζονται επίσης ανησυχίες σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιμάκωσης των εντάσεων μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας γύρω από την ελευθερία του Τύπου.

Τον Οκτώβριο, το πρόωρο κλείσιμο της έκθεσης World Press Photo Exhibition 2020 χωρίς εξηγήσεις είχε ως αποτέλεσμα να εκδοθούν δηλώσεις ανησυχίας, μεταξύ άλλων και από την AIPIM. Η έκθεση περιλάμβανε φωτογραφίες της κοινωνικής αναταραχής στο Χονγκ Κονγκ. Η AIPIM δήλωσε ότι «αν [αυτό] είναι αποτέλεσμα πιέσεων που σχετίζονται με ορισμένες φωτογραφίες που εκτίθενται, τότε θεωρούμε ότι πρόκειται για σοβαρό και ανησυχητικό περιστατικό που σηματοδοτεί τη διάβρωση της ελευθερίας της έκφρασης».

Η ελευθερία του συνέρχεσθαι εξακολούθησε να γίνεται γενικά σεβαστή στο Μακάο, **παρότι η έξαρση της νόσου COVID-19 είχε αντίκτυπο στην άσκηση διαφόρων ελευθεριών**. Η Ένωση Δημοσιογράφων του Μακάο (AJM) δήλωσε ότι οι κυβερνητικές υπηρεσίες δεν θα έπρεπε να έχουν ακυρώσει όλες τις συνεντεύξεις τύπου για λόγους ελέγχου της νόσου COVID-19. Η ομάδα κάλεσε την κυβερνητική υπηρεσία πληροφοριών να εξισορροπήσει την ανάγκη ελεύθερης ροής πληροφοριών με την ανάγκη καταπολέμησης της επιδημίας.

Η αστυνομία δημόσιας ασφάλειας απέρριψε την αίτηση της Ένωσης Δημοκρατικής Ανάπτυξης για τη διοργάνωση της ετήσιας λαμπαδηφορίας για τον εορτασμό της καταστολής στην πλατεία Τιενανμέν, επικαλούμενη ανησυχίες σχετικά με τον έλεγχο της νόσου COVID-19. Απορρίφθηκε επίσης χωριστή αίτηση για τη διοργάνωση φωτογραφικής έκθεσης. Τη νύχτα της 4ης Ιουνίου, δύο κόρες του φιλοδημοκρατικού νομοθέτη Au Kam San τέθηκαν υπό κράτηση για εικαζόμενη διοργάνωση παράνομης συγκέντρωσης. Σε έκθεση που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, η MKO Macau Conscience εξέφρασε την ανησυχία της για το γεγονός ότι η κυβέρνηση καταχράται τους φόβους για τη δημόσια υγεία προκειμένου να απαγορεύσει κάθε μορφή εκδηλώσεων μνήμης.

Το Μακάο δεν έχει επιβάλει αποτελεσματικά την **ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και των συλλογικών διαπραγματεύσεων**, όπως κατοχυρώνεται στις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ). Η ΕΕ εξακολουθεί να ενθαρρύνει το Μακάο να προβεί σε σχετικές ενέργειες, μεταξύ άλλων μέσω της σχεδιαζόμενης νομοθεσίας για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Το Μακάο εξακολουθεί να καταβάλλει προσπάθειες για την αντιμετώπιση της **εμπορίας ανθρώπων**. Ωστόσο, το Μακάο συμπεριλήφθηκε στην κατηγορία 2 του καταλόγου επιτήρησης των ΗΠΑ, ενώ στην ετήσια έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ επισημαίνεται ότι το Μακάο δεν πληρούσε πλήρως τα ελάχιστα πρότυπα για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων και ότι οι τοπικές αρχές δεν επέδειξαν αυξημένες προσπάθειες σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Η ΕΕ είναι πρόθυμη να εντείνει τη συνεργασία με το Μακάο στον τομέα αυτόν.

Το Μακάο δεν έχει θεσπίσει ακόμη ολοκληρωμένη νομοθεσία κατά των διακρίσεων. **Οι διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου** εξακολουθούν να προκαλούν προβληματισμό, ιδιαίτερα στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Το Μακάο συνέχισε τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της **διαφθοράς**, μεταξύ άλλων μέσω του έργου της επιτροπής κατά της διαφθοράς (CCAC). Η ετήσια έκθεση της CCAC δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 2020 και περιγράφει λεπτομερώς το έργο της επιτροπής για την καταπολέμηση της διαφθοράς στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Ο Ανώτατος Διοικητής δεσμεύτηκε να βελτιώσει την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τις καθαρές εκλογές και να μεριμνήσει ώστε η εκλογή της 7ης Νομοθετικής Συνέλευσης (που θα πραγματοποιηθεί το 2021) να μπορέσει να διεξαχθεί σε ένα δίκαιο, αμερόληπτο, ανοιχτό και αδιάβλητο περιβάλλον.

II. Οικονομικές εξελίξεις

Η πανδημία COVID-19 είχε δραματικές επιπτώσεις στην οικονομία του Μακάο. Παρότι η κυβέρνηση διατήρησε επιτυχώς την πανδημία υπό έλεγχο στην ΕΔΠ, οι ταξιδιωτικοί και υγειονομικοί περιορισμοί —τόσο στο Μακάο όσο και στην Κίνα— είχαν ως αποτέλεσμα το μεγαλύτερο κέντρο τυχερών παιχνιδιών στον κόσμο να δεχτεί πολύ περιορισμένο αριθμό επισκεπτών το μεγαλύτερο μέρος του έτους .

Κατά συνέπεια, το ΑΕΠ του Μακάο συρρικνώθηκε κατά 48,1 % το πρώτο τρίμηνο, κατά 68 % το δεύτερο τρίμηνο και κατά 63,8 % το τρίτο τρίμηνο του 2020 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος¹. Οι αφίξεις τουριστών μειώθηκαν κατά 85 % κατά τη διάρκεια του έτους, ενώ μόνο 5,9 εκατομμύρια επισκέπτες εισήλθαν στην ΕΔΠ (σε σύγκριση με 39,4 εκατομμύρια το 2019).

Παραδοσιακά, περίπου το 70 % των τουριστών που επισκέπτονται το Μακάο προέρχονται από την ηπειρωτική Κίνα, γεγονός που σημαίνει ότι η οικονομική ανάκαμψη στην ΕΔΠ θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την επιστροφή των Κινέζων τουριστών. Η έκδοση ατομικών θεωρήσεων σε κατοίκους της ηπειρωτικής Κίνας στο Μακάο ανεστάλη σε μεγάλο βαθμό κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020. Οι εκδόσεις θεωρήσεων επανήλθαν σταδιακά από τον Αύγουστο και, έως τα μέσα Σεπτεμβρίου, είχαν επανέλθει για ολόκληρη την Κίνα. Μολονότι το γεγονός αυτό επέτρεψε σχετική βελτίωση του αριθμού των αφίξεων, τα στοιχεία που καταγράφηκαν κατά το τελευταίο εξάμηνο του έτους παρέμειναν σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα από τα συνήθη για το Μακάο και δεν επαρκούσαν για να εξασφαλίσουν μια σταθερή ανάκαμψη.

Παρά την ύφεση, η αγορά εργασίας κατέγραψε ικανοποιητική πορεία και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε ελαφρώς μόνο σε 2,9 % κατά την περίοδο μεταξύ Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου (από 1,7 % στο τέλος του 2019)². Ο πληθωρισμός κατά τους πρώτους έντεκα μήνες ανήλθε σε 0,1 %.

¹ Αυτά και τα επόμενα στοιχεία είναι τα τελευταία στατιστικά στοιχεία που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος εγγράφου.

² Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι το Μακάο έχει μεγάλο αριθμό «μη εγκατεστημένων» εργαζομένων που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι του Μακάο (περίπου 87 200 [πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19](#)), πολλοί από τους οποίους μετακινούνται καθημερινά από και προς την ΕΔΠ.

Στο δημοσιονομικό μέτωπο, η κυβέρνηση του Μακάο χρειάστηκε να αντλήσει από τα αποθεματικά της, ώστε τα έσοδα να μπορέσουν να καλύψουν τις δαπάνες κατά το οικονομικό έτος 2020, λόγω του συνδυασμού της συρρίκνωσης της οικονομίας, της μείωσης των εσόδων (συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από τον φόρο επί των τυχερών παιχνιδιών) και της αύξησης των δημόσιων δαπανών. Ωστόσο, η δημοσιονομική θέση της ΕΔΠ παραμένει υγιής, καθώς εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλα δημοσιονομικά αποθέματα (607 δισ. MOP —63 δισ. EUR— στο τέλος του Οκτωβρίου).

Για τις επιχειρήσεις στο Μακάο, οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί εντός και εκτός της ΕΔΠ δημιούργησαν πρόσθετες επιχειρησιακές προκλήσεις. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για αλλοδαπές εταιρείες και κατοίκους, καθώς η είσοδος ή η επιστροφή στο Μακάο αλλοδαπών υπηκόων εκτός των υπηκόων της ηπειρωτικής Κίνας απαγορευόταν σε μεγάλο βαθμό για το μεγαλύτερο μέρος του έτους.

Οικονομική πολιτική

Λόγω των εξαιρετικών περιστάσεων, το 2020 δόθηκε μεγάλη έμφαση στον περιορισμό της πανδημίας και στη στήριξη της οικονομίας, γεγονός που οδήγησε στη λήψη μιας σειράς μέτρων έκτακτης ανάγκης. Η κυβέρνηση εκταμίευσε ένα πρόγραμμα επιδότησης κατανάλωσης ύψους 8 000 MOP (826 EUR) ανά κάτοικο, κουπόνια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ύψους 600 MOP (62 EUR) και επίδομα 15 000 MOP (1 550 EUR) σε τοπικούς υπαλλήλους και αυτοαπασχολούμενους επαγγελματίες που το δικαιούνταν. Παρείχε επίσης αμειβόμενη κατάρτιση και έκπτωση του φόρου επί των αποδοχών των εργαζομένων. Για τις επιχειρήσεις, η κυβέρνηση χαλάρωσε προσωρινά τα κριτήρια επιλεξιμότητας για το καθεστώς ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ, ενώ δρομολόγησε και ένα καθεστώς επιδότησης επιτοκίου τραπεζικών δανείων προς ΜΜΕ³. Επίσης, απάλλαξε τις επιχειρήσεις από την καταβολή του φόρου τουρισμού, μείωσε τον φόρο επί των κερδών και κατάργησε διάφορα τέλη. Τέθηκε σε εφαρμογή καθεστώς επιδοτήσεων υπό τον όρο ότι οι εταιρείες δεν θα απολύσουν εργαζομένους για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Συνολικά, τα μέτρα ανήλθαν κατ' εκτίμηση στο 12 % του ΑΕΠ του 2019 της ΕΔΠ⁴.

Το **πολιτικό διάγγελμα** του Ανώτατου Διοικητή για το έτος 2021 εκφωνήθηκε στις 16 Νοεμβρίου. Οι προτεραιότητες περιλάμβαναν την καταπολέμηση της επιδημίας —για την αντιμετώπιση τόσο των εισαγόμενων κρουσμάτων όσο και οποιασδήποτε εσωτερικής αναζωπύρωσης— και τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Δεδομένης της διάρθρωσης της οικονομίας, η ανάκαμψη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξελίξεις όσον αφορά την πανδημία. Όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη, εξακολουθεί να δίνεται έμφαση στην εδραίωση του τουριστικού κλάδου και του κλάδου των τυχερών παιχνιδιών, με παράλληλη διαφοροποίηση της οικονομίας και ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας με την ηπειρωτική χώρα. Άλλες προτεραιότητες περιλαμβάνουν την αστική ανάπτυξη και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης.

Όσον αφορά την **οικονομική διαφοροποίηση**, παρότι έχει σημειωθεί πρόοδος μετά τη δημοσίευση του πενταετούς σχεδίου ανάπτυξης (2016-2020), ο κλάδος των τυχερών παιχνιδιών εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ του ΑΕΠ του Μακάο (σε

³Επιδότηση επιτοκίου ύψους έως και 4 ποσοστιαίων μονάδων ετησίως και δάνεια ύψους έως και 2 εκατ. MOP.

⁴Πηγή: ANT (<https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/%20Policy-Responses-to-COVID-19#M>).

σύγκριση με 63 % το 2012)⁵. Η οικονομία της ΕΔΠ εξακολουθεί επίσης να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από επισκέπτες από την ηπειρωτική χώρα. Ως εκ τούτου, στο πολιτικό διάγγελμα επισημάνθηκε εκ νέου ο στόχος της περαιτέρω ενθάρρυνσης του τουρισμού που δεν συνδέεται με τα τυχερά παιχνίδια και της ανάπτυξης του βιομηχανικού τομέα, του κλάδου συνεδρίων και εκθέσεων⁶, της παραδοσιακής κινεζικής ιατρικής, του εμπορικού τομέα και του κλάδου των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η παροχή στήριξης σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και η ενθάρρυνση της καινοτομίας θεωρούνται επίσης καίριας σημασίας για την επίτευξη διαφοροποίησης.

Όσον αφορά τις **χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες**, πρόκειται να δημιουργηθεί αγορά ομολόγων στην ΕΔΠ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι ασφαλιστές από την ηπειρωτική χώρα ενθαρρύνονται να ιδρύσουν περιφερειακά κεντρικά γραφεία στο Μακάο και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε πορτογαλόφωνες χώρες.

Η πολιτική για την κυκλική οικονομία και για το κλίμα εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση. Κατά τη διάρκεια του έτους, η κυβέρνηση δημιούργησε νέο πρόγραμμα ανακύκλωσης ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συσκευών και ανέλαβε τη δέσμευση να απαγορεύσει την εισαγωγή σκευών Styrofoam το 2021.

Περιφερειακή συνεργασία

Η ενσωμάτωση στην ηπειρωτική χώρα στο πλαίσιο της **ευρύτερης περιοχής του Κόλπου Guangdong-Χονγκ Κονγκ-Μακάο (GBA)** παραμένει βασική προτεραιότητα για την κυβέρνηση του Μακάο. Εντός της GBA, το Μακάο επιδιώκει να εδραιώσει τη θέση του ως παγκόσμιου τουριστικού και ψυχαγωγικού κέντρου και ως πλατφόρμας εμπορίου, υπηρεσιών εμπορικής συνεργασίας και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, μεταξύ άλλων μεταξύ της Κίνας και των πορτογαλόφωνων χωρών.

Τον Ιούνιο του 2020 άρχισε να ισχύει τροποποίηση της συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών στο πλαίσιο της συμφωνίας στενότερης οικονομικής εταιρικής σχέσης με την ηπειρωτική χώρα (η οποία είχε υπογραφεί τον Νοέμβριο του 2019). Με την τροποποίηση αυτή απελευθερώνεται περαιτέρω η πρόσβαση στην ηπειρωτική χώρα για τις εταιρείες του Μακάο σε τομείς όπως οι χρηματοπιστωτικές, νομικές, λογιστικές, κατασκευαστικές και μηχανολογικές υπηρεσίες, ο πολιτιστικός τομέας, ο τουρισμός και οι υπηρεσίες διανομής.

Σε συνεργασία με τη Zhuhai, το Μακάο προχωρά στην ανάπτυξη της νήσου **Hengqin**, που βρίσκεται δυτικά του Μακάο στην επαρχία Guangdong. Το νησί παρέχει στο Μακάο πρόσθετη έκταση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης και την περαιτέρω ενσωμάτωση του Μακάο στην GBA. Φιλοξενεί την πανεπιστημιούπολη του Πανεπιστημίου του Μακάο και διάφορες εγκαταστάσεις για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των νέων, της παραδοσιακής κινεζικής ιατρικής και

⁵ Πηγή: ΠΟΕ (Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής του Μακάο από τον ΠΟΕ, έκθεση της Γραμματείας, Νοέμβριος 2020).

⁶ Ο αριθμός των εκδηλώσεων αυξήθηκε κατά 50 % από το 2012 έως το 2019 σύμφωνα με τον ΠΟΕ, προτού ο κλάδος πληγεί σοβαρά από την πανδημία.

άλλων κλάδων. Κατά τη διάρκεια του έτους, υποβλήθηκε πρόταση για τη δημιουργία ζώνη εντατικής συνεργασίας Guangdong-Μακάο στο Hengqin και συγκροτήθηκε ειδική ομάδα. Το καλοκαίρι τέθηκε επίσης σε λειτουργία ένα νέο συνοριακό σημείο ελέγχου, το οποίο διευκολύνει τη διέλευση των συνόρων μεταξύ Hengqin και Μακάο. Το Μακάο και η Zhuhai υπέγραψαν σύμβαση παραχώρησης γης στο Μακάο για την ανάπτυξη οικιστικού έργου για τους κατοίκους του Μακάο στο Hengqin (έργο «Macao New Neighbourhood»), το οποίο ενισχύει την ενσωμάτωση του Μακάο στην ηπειρωτική χώρα.

III. Οι διμερείς σχέσεις ΕΕ-Μακάο

Το 2020, η ΕΕ παρέμεινε ο δεύτερος σε μέγεθος εμπορικός εταίρος του Μακάο στον τομέα των αγαθών μετά την ηπειρωτική Κίνα. Η ΕΕ ήταν η μεγαλύτερη πηγή εισαγωγών του Μακάο, με ποσοστό 31 % επί των συνολικών εισαγωγών του Μακάο⁷. Από την άλλη πλευρά, μόλις το 1,6 % των εξαγωγών αγαθών της ΕΔΠ διοχετεύθηκαν στην Ευρώπη και η ΕΕ εξακολουθεί να διατηρεί μακροχρόνια εμπορικά πλεονάσματα με το Μακάο. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η ζήτηση για εισαγωγές στο Μακάο αυξάνεται σταθερά με την πάροδο των ετών, παράλληλα με την ανάπτυξη των τομέων των τυχερών παιχνιδιών και του τουρισμού, ενώ ο κλάδος μεταποίησης της ΕΔΠ έχει συρρικνωθεί σε ένα ποσοστό γύρω στο 1 % του ΑΕΠ.

Οι διμερείς εμπορευματικές συναλλαγές (για τους πρώτους 11 μήνες) μειώθηκαν κατά 37,3 %, αγγίζοντας τα 702 εκατ. EUR το 2020. Οι εξαγωγές της ΕΕ στο Μακάο την εν λόγω περίοδο ανήλθαν σε 650 εκατ. EUR, ήτοι σημείωσαν μείωση 37,0 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, με αποτέλεσμα εμπορικό πλεόνασμα ύψους 599 εκατ. EUR. Το Μακάο εξακολουθεί να αποτελεί αναπτυσσόμενη αγορά για τα ευρωπαϊκά είδη πολυτελείας. Στις κυριότερες εξαγωγές της ΕΕ περιλαμβάνονται δερμάτινα είδη υψηλής ποιότητας, είδη ένδυσης, ρολόγια και κοσμήματα, τρόφιμα και ποτά, καθώς και αυτοκίνητα.

Η ΕΕ είναι ο τρίτος μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στο Μακάο μετά το Χονγκ Κονγκ και την ηπειρωτική Κίνα (πλην των υπεράκτιων κέντρων). Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Μακάο, η ΕΕ αντιπροσώπευε το 5,2 % του συνολικού αποθέματος ΑΞΕ το 2019. Μόνο η Πορτογαλία αντιπροσωπεύει το 54 % των ενωσιακών επενδύσεων στο Μακάο. Σύμφωνα με τη Eurostat, τα αποθέματα ΑΞΕ της ΕΕ-27 στο Μακάο ανήλθαν σε 342 εκατ. EUR το 2019, ενώ οι ΑΞΕ του Μακάο στην ΕΕ ανήλθαν σε 1,93 δισ. EUR.

Λόγω της πανδημίας δεν πραγματοποιήθηκε η 24η συνεδρίαση της κοινής επιτροπής ΕΕ-Μακάο, η οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί το 2020. Η συνεδρίαση αναμένεται να πραγματοποιηθεί το πρώτο εξάμηνο του 2021.

Τον Δεκέμβριο του 2020, το Μακάο υποβλήθηκε σε επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής του από τον ΠΟΕ. Το Μακάο αναγνωρίστηκε ως ανοικτή οικονομία που ασκεί ελεύθερο εμπόριο, στην οποία όλοι οι εφαρμοστέοι δασμοί διατηρούνται σε ποσοστό 0 %, ενώ το εξωτερικό εμπόριο (αγαθά και υπηρεσίες) αντιστοιχούσε στο 117,1 % του ΑΕΠ το 2019. Ως βασικός εμπορικός εταίρος του Μακάο, η ΕΕ παρακολούθησε την επανεξέταση εμπορικής πολιτικής με προσοχή και συνέβαλε με μια σειρά ερωτήσεων. Η ΕΕ παροτρύνει το Μακάο να προσχωρήσει στη συμφωνία του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ).

⁷ Στοιχεία για την ΕΕ-27.

Παρά τις προκλήσεις του έτους, το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο του Μακάο (MECC) και το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο του Χονγκ Κονγκ (EuroCham HK) συντόνισαν από κοινού την ευρωπαϊκή συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Εμπορίου και Επενδύσεων (MIF) του Μακάο τον Οκτώβριο.

Η ΕΕ και το Μακάο συνέχισαν τη μακροχρόνια συνεργασία τους στον τομέα της κατάρτισης διερμηνέων, παρά την πανδημία COVID-19 το 2020. Η παιδαγωγική βοήθεια, η οποία παρασχέθηκε από εκπαιδευτές της Γενικής Διεύθυνσης Διερμηνείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Πολυτεχνικό Ινστιτούτο του Μακάο, έλαβε τη μορφή εικονικών μαθημάτων και εξ αποστάσεως κατάρτισης, καθώς και διαδικτυακών σεμιναρίων για τους επικεφαλής των προγραμμάτων σπουδών.

Η κυβέρνηση του Μακάο υπέβαλε τελική έκθεση τον Μάρτιο του 2020 σχετικά με το **3ο πρόγραμμα συνεργασίας Μακάο-ΕΕ στον νομικό τομέα**, η οποία καλύπτει την περίοδο 2015-2019. Το πρόγραμμα συνέβαλε στον εκσυγχρονισμό και στην ανάπτυξη του νομικού συστήματος του Μακάο· η ΕΕ και το Μακάο συζητούν τη δυνατότητα ανάπτυξης περαιτέρω συνεργασίας στον τομέα αυτό.